

Søndag seksagesima 2022 - Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

Salme 119:89-112; Mos 8:11-12; 2.Kor 11:19-31; Ev Luk.8:4-15; II Joh. 12:34-43

Guds ord.

I evangelieteksten leste vi om såmannen og de 4 ulike slag av sædjord. "Såkornet er Guds ord.", hørte vi. Det faller i ulike typer jord. Guds ord såes ut slik at noen kan høre det og ta imot det. "For dere er født på ny, ikke av forgjengelig sæd, men av uforgjengelig, ved Guds levende ord som er og blir." 1 Pet 1,23. Det er gjennom Guds ord at mennesker fødes på nytt og mottar troen. Vi leste i dagens salme: "Jeg glemmer aldri dine påbud, ved dem gir du meg liv." Sal 119,93. I dåpens bad lyder Guds ord og troen skapes, nytt liv, et Guds barn, blir født. Guds ord og sakramentene er nådemidler fordi de gjenföder og bringer liv og frelse til syndere. Dette er Den Hellige Ånds virkemidler og verktøy. Det er ikke likegyldig hvordan vi stiller oss til Guds ord. Slik vi stiller oss til Guds ord slik stiller vi oss til Gud. Tvilir vi på Guds ord, tviler vi på Gud og sier at han ikke snakker sant. Men Guds ord er sannhet på samme måte som Jesus er sannheten. Derfor gjør den onde alt han kan for å så tvil om Guds ord. «Har Gud virkelig sagt?» sier han til Eva i Edens hage, og hun lyttet til han, og det fikk katastrofale konsekvenser.

Lignelsen om såmannen og såkornet viser oss alvor. Guds ord lyder for alle mennesker. «Han som vil at alle mennesker skal bli frelst og lære sannheten å kjenne.» 1 Tim 2,4. Ofte kom den onde fienden og tok vekk ordet ved å skape tvil om det. Andre ganger var det fornuften, følelsene og opplevelsene som erstattet og førte til tvil på ordet. Og ofte må Guds ord vike plassen på grunn av verdens bekymringer, rikdommer og nytelser. Vi kjenner tiden vi lever i. Den stemmer godt med Jesu lignelse. Tre av 4 aviser Guds ord sier lignelsen. Det er liten eller ingen interesse for Gud og Guds ord. Likegyldighet og selvopptatthet, friheten til å leve som en vil og dyrke seg selv preger vår tid. Slik var det også på profeten Amos tid. Men midt i all fortvilelse lyder Herrens ord: "Se, dager skal komme, sier Herren Gud da jeg sender sult i landet, ikke sult etter brød og ikke tørst etter vann, men etter å høre Herrens ord." Am 8,11

Det er vår bønn at denne sult og tørst etter Guds ord også skal komme til våre land. Men faren er at lysestaken kan flyttes og at det er for sent: "De skal flakke om fra hav til hav, streife omkring fra nord til øst og søke etter Herrens ord, men de skal ikke finne det." Am 8,12. Evangeliet tas vekk fra oss. Vi er ikke alene om denne sorgen og bekymringen. Jesus gråt da ingen ville høre på ham. Han undret seg om det var noen som trodde på ham når han kom igjen. Men noen hørte og trodde: "Men det i den gode jorden, det er de som hører ordet og tar vare på det i et fint og godt hjerte, så de er utholdende og bærer frukt." Det er om disse introitus-salme 119 synger om: «I evighet, Herre, står ditt ord fast i himmelen. Din trofasthet varer fra slekt til slekt, du har grunnfestet jorden, og den består. Hvis jeg ikke fryder meg over din lov, går jeg til grunne i min nød. Jeg glemmer aldri dine påbud, ved dem gir du meg liv. Hvor høyt jeg elsker din lov! Jeg grunner på den hele dagen. Ditt bud gjør meg mer vis enn mine fiender. Det er alltid hos meg. Hvor søte dine ord er for ganen, bedre enn honning i munnen. Ditt ord er en lykt for min fot og et lys for min sti. Dine løvbud er min eiendom for alltid, de gleder mitt hjerte. Jeg bøyer hjertet mot dine forskrifter for alltid, til evig tid.»

I epistelteksten fortalte Paulus oss om hvordan det oppleves å være en såmann. Guds ord trenger tjenere om det skal spres ut. Derfor taler tekstene i dag også om Ordets tjenere. Herren vår Gud har ikke bare i sin store barmhjertighet gitt oss sitt hellige, rene og ufeilbare ord og evangeliet. Han har også innstiftet et særskilt embete og kaller noen til å inneha dette embetet. «Men hvordan kan de påkalle en de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en som de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre dersom ingen forkynner? Og hvordan kan noen forkynne hvis de ikke er utsendt? Det står jo skrevet: Hvor herlig lyder fottrinnene av dem som bringer godt budskap! Men ikke alle var lydige mot evangeliet. Jesaja sier: Herre, hvem trodde vårt budskap? Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord.» Rom 10,14ff

Prekmenteksten åpner med at noen av Jesu tilhørere stiller et spørsmål: "Vi har hørt at det står i loven at Messias skal leve for alltid. Hvordan kan du da si at Menneskesønnen skal bli løftet opp? Hvem er denne Menneskesønnen?" Jesus hadde forut talt om sin lidelse og død. Jesus sier at han skulle løftes opp. Han skulle korsfestes. Dette rimer ikke for folket. Messias skal leve evig og så sier Jesus at han skal dø? De hadde forstått at Jesus som betegnet seg selv som Menneskesønnen også kalte seg Messias. «I loven» betyr her det gamle testamentet. Den vanlige jødiske tolkningen var at Messias skulle komme og herske til evig tid i sitt jordiske herlighetsrike og være konge til evig tid. Så skjer det igjen - Jesus gir dem ingen forklaring. Det er de ikke mottagelige for. I stedet retter han en kort og inntrengende formaning til dem om å tro på lyset. En kort tid er lyset hos dem, derfor må de gripe anledningen. Tro på lyset, slipp det inn, bli lysets barn, vandre i lyset. Gjør de dette vil de få svar på sine spørsmål om hvem Jesus er, han som døde for våre synders skyld. Men det haster for mørket er her snart. Dersom de støter fra seg Jesus og ikke vil ha noe mer med ham

å gjøre, så venter den evige natt, den evige fortapelsen borte fra Gud.

«Da Jesus hadde sagt dette, gikk han fra dem og skjulte seg». «Sagt dette» går tilbake på talen Jesus har holdt til folket. Med dette avslutter Jesus sin virksomhet blant det jødiske folket. Dette er etter inntoget i Jerusalem. Han er i sin Fars hus som folket hadde gjort til en røverhule. Når han igjen på langfredagen møter folket, er han taus unntatt når han ber for dem på korset. Nå gikk rettferdigheten sol ned for Israels folk. En annen gang skjulte han seg fordi folket var rasende på ham. Nå var det for at han var ferdig med sin oppgave over for sitt folk. De kjente ikke sin besøkestid. De ville ikke. De ville ikke ta imot Guds Ord og hans lære som ble underbygget av hans undergjerninger.

Det er viktig å benytte anledningen. Når lyset er her. Når ordet forkynnes og sakramentet utdeles til syndenes forlatelse, da er nådetiden her. Men mørket kommer, og det kan være for sent. *«Tro på lyset mens dere ennå har lyset, så dere kan bli lysets barn.»* Jesus gråter over Jerusalem. Han ville så gjerne ta seg av sitt folk som en høne samler kyllingene under sine vinger, men de ville ikke. Han kom til sine egne sier Johannes, men de ville ikke han noe med ham å gjøre. Derfor hviler en dom over Israels folk. Til tross for Jesu ord. Til tross for under og tegn, så trodde de ikke på ham. Johannes sier videre at det kunne ikke gå annerledes. Guds ord har alt forutsagt dette gjennom profeten: *«For dette ordet av profeten Jesaja skulle oppfylles: Herre, hvem trodde vårt budskap, for hvem ble Herrens makt åpenbart? Derfor kunne de ikke tro, for Jesaja har også sagt: Han har blindet deres øyne og forherdet deres hjerte, for at de ikke skal se med øynene og forstå med hjertet og vende om, så jeg får lege dem. Dette sa Jesaja fordi han så Jesu herlighet og talte om ham.»*

Israel var forherdet og Gud lar straffen komme. Dette omtaler Jesus på flere steder og Paulus tar dette opp i Rom 11,7: *«Hva så? Det Israel strever etter, har de ikke oppnådd, men de utvalgte har oppnådd det. De andre er blitt forherdet»* Forherdelsen er dette at mennesket avviser Guds nådige røst igjen og igjen. *«Derfor, som Den Hellige Ånd sier: I dag, om dere hører hans røst, så forherd ikke deres hjerter som den gang deres fedre trosset meg, den dagen de utfordret meg i ørkenen.»* Hebr. 3,8

Synden er først og fremst dette at de tror på Jesus Kristus. Straffen blir fullkommen når de ikke lenger får høre Guds ord slik at de kan tro og omvende seg. Derfor «i dag» hører du Guds ord. I dag har du en kirke der Ord og sakrament forvaltes. Jødene hadde også dette, men de hørte ikke lenger Guds ord sa. De brydde seg ikke om det. Da kunne de heller ikke se evangeliet. De var blinde og døve, og det er bar Guds ord som ved Den Hellige Ånd kan gjøre de seende og hørende. Slik er det også i vår tid. Rundt oss har vi mange også mennesker som er døpt, men hvor er troen? Hvor er gleden over å være et Guds barn? Gud har gjort alt for alle mennesker, men de vil ikke tro.

Nå var ikke mørket helt totalt. Det var likevel noen som ikke var forherdet. *«Likevel var det mange som trodde på ham, også av rådsherrene. Men på grunn av fariseerne bekjente de det ikke, for at de ikke skulle bli utstøtt av synagogen. De ville heller ha ære av mennesker enn ære av Gud.»* Selv om alt var svart så var det likevel en rest som et resultat av Guds nådige utvelgelse. *«På samme måte er det også i vår tid blitt en rest igjen som Gud har valgt ut av nåde. Og er det av nåde, er det ikke på grunn av gjerninger. Ellers ville jo nåden ikke være noen nåde.»* Rom 11,5 Det var noen blant de lærde som trodde på Jesus, men de hadde ikke en sterk og frimodig bekjennelse. Nikodemus kom til Jesus om natten, og Josef fra Arimatea, som etter hvert valgte bort æren fra mennesker, for å tilhøre Kristus.

Mange har redsel for hva mennesker skal si og tenke, så forblir en taus om sin kristen tro og bekjennelse. Det er så lett å velge tausheten framfor det å frimodig bekjenne Kristus som gjorde alt for å frelse oss. Men evangeliet vil alltid prege våre handlinger gjennom hverdagen. Vi er i og med troen levende vitner om vår tro. For å eksistere som kristen må du bruke nådemidlene. Det å gå til gudstjeneste og høre, det å gå til messe å ta imot avløsning i skriftemål og ta imot Jesu Kristi hellige legeme og blod til syndenes forlatelse, er i seg selv en bekjennelse. Ja det er også en forkynnelse av Herrens død inntil han kommer igjen. Det er viktig at vi ofte bruker Guds ord. Leser og grunner over det. Tar det til og lar oss trøste av det. Det er mat for sjelen. Guds ord er Ånd og liv.

Når evangeliene igjen og igjen trekker fram Israels folk og deres egenrettferdighet. Dette at de ikke så sine synder og hadde behov for syndenes forlatelse - så er det for å advare oss. Må Gud miskunne seg over oss, gi oss kraft og styrke slik at vi holder ut inntil vi når hjem til himmelen. Amen.